Streda 19. mája 2021

P9_TA(2021)0240

Európska stratégia pre integráciu energetických systémov

Uznesenie Európskeho parlamentu z 19. mája 2021 o európskej stratégii pre integráciu energetických systémov (2020/2241(INI))

(2022/C 15/05)

Európsky parlament,

— so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 194,

— so zreteľom na Parížsku dohodu o zmene klímy z 12. decembra 2015,

— so zreteľom na cieľ trvalo udržateľného rozvoja OSN č. 7 Zabezpečiť prístup k cenovo dostupnej, spoľahlivej, udržateľnej a modernej energii pre všetkých,

— so zreteľom na oznámenie Komisie zo 16. februára 2016 s názvom Stratégia EÚ týkajúca sa vykurovania a chladenia (COM(2016)0051),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 28. novembra 2018 s názvom Čistá planéta pre všetkých – Európska dlhodobá strategická vízia pre prosperujúce, moderné, konkurencieschopné a klimaticky neutrálne hospodárstvo (COM(2018)0773),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. decembra 2019 s názvom Európska zelená dohoda (COM(2019)0640),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 19. februára 2020 s názvom Európska stratégia pre dáta (COM(2020)0066),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 10. marca 2020 s názvom Nová digitálna agenda pre Európu (COM(2020)0102),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 8. júla 2020 s názvom Pohon pre klimaticky neutrálne hospodárstvo: stratégia integrácie energetického systému EÚ – COM(2020)0299,

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 8. júla 2020 s názvom Vodíková stratégia pre klimaticky neutrálnu Európu (COM(2020)0301),

— so zreteľom na oznámenie Komisie zo 17. septembra 2020 s názvom Ambicióznejšie klimatické ciele pre Európu na rok 2030 – Investícia do klimaticky neutrálnej budúcnosti v prospech našich občanov (COM(2020)0562),

— so zreteľom na oznámenie Komisie zo 14. októbra 2020 s názvom Vlna obnovy pre Európu – ekologizácia našich budov, tvorba pracovných miest, zlepšovanie životných podmienok (COM(2020)0662),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 14. októbra 2020 s názvom Stratégia EÚ pre zníženie emisií metánu (COM(2020)0663),

— so zreteľom na správu Komisie zo 14. októbra 2020 o stave energetickej únie (COM(2020)0950),

— so zreteľom na správu Komisie zo 14. októbra 2020 o pokroku v oblasti konkurencieschopnosti čistej energie (COM(2020)0953),

— so zreteľom na správu Komisie zo 14. októbra 2020 o zvyšovaní energetickej efektívnosti (COM(2020)0954),

— so zreteľom na správu Komisie zo 14. októbra 2020 o pokroku v oblasti konkurencieschopnosti čistej energie (COM(2020)0952),

— so zreteľom na správu Komisie zo 14. októbra 2020 s názvom Ceny energie a náklady na energiu v Európe (COM(2020)0951),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 19. novembra 2020 s názvom Stratégia EÚ na využitie potenciálu obnoviteľných zdrojov energie na mori v záujme klimaticky neutrálnej budúcnosti (COM(2020)0741),

Streda 19. mája 2021

— so zreteľom na závery Rady z 25. júna 2019 o budúcnosti energetických systémov v energetickej únii na účely zabezpečenia energetickej transformácie a dosiahnutia cieľov v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a po ňom,

— so zreteľom na závery Rady z 11. decembra 2020 o novom cieli EÚ v oblasti klímy do roku 2030,

— so zreteľom na závery Európskej rady z 12. decembra 2019,

— so zreteľom na iniciatívu pre vodík, ktorú začalo rakúske predsedníctvo Rady v Linzi v dňoch 17. a 18. septembra 2018,

— so zreteľom na iniciatívu v oblasti udržateľnej a inteligentnej plynárenskej infraštruktúry pre Európu, ktorú uviedlo rakúske predsedníctvo Rady v Linzi v dňoch 1. a 2. apríla 2019,

— so zreteľom na smernicu Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca Spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny ([1]),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2006/66/ES zo 6. septembra 2006 o batériách a akumulátoroch a použitých batériách a akumulátoroch, ktorou sa zrušuje smernica 91/157/EHS ([2]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013 zo 17. apríla 2013 o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1364/2006/ES a menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009 ([3]) (nariadenie o TEN-E),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1316/2013 z 11. decembra 2013 o zriadení Nástroja na prepájanie Európy, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 913/2010 a zrušujú sa nariadenia (ES) č. 680/2007 a (ES) č. 67/2010 ([4]) (nariadenia o nástroji na prepájanie Európy), ktoré je v súčasnosti predmetom revízie,

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2014/94/EÚ z 22. októbra 2014 o zavádzaní infraštruktúry pre alternatívne palivá ([5]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 ([6]),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov ([7]) (smernica o obnoviteľných zdrojoch energie),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2002 z 11. decembra 2018, ktorou sa mení smernica 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti ([8]) (smernica o energetickej efektívnosti),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ ([9]),

---

([1]) Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2003, s. 51.
([2]) Ú. v. EÚ L 266, 26.9.2006, s. 1.
([3]) Ú. v. EÚ L 115, 25.4.2013, s. 39.
([4]) Ú. v. EÚ L 348, 20.12.2013, s. 129.
([5]) Ú. v. EÚ L 307, 28.10.2014, s. 1.
([6]) Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1.
([7]) Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82.
([8]) Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 210.
([9]) Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 125.

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 z 5. júna 2019 o vnútornom trhu s elektrinou ([10]),

— so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ) č. 559/2014 zo 6. mája 2014, ktorým sa zriaďuje spoločný podnik pre palivové články a vodík 2 ([11]);

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. marca 2019 o zmene klímy – dlhodobá strategická vízia Európy pre prosperujúce, moderné, konkurencieschopné a klimaticky neutrálne hospodárstvo v súlade s Parížskou dohodou ([12]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 28. novembra 2019 o núdzovom stave v oblasti klímy a životného prostredia ([13]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 28. novembra 2019 o konferencii OSN o zmene klímy 2019 v Madride, Španielsko (COP 25) ([14]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 15. januára 2020 o Európskej zelenej dohode ([15]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 2. júla 2020 o komplexnom európskom prístupe k uskladňovaniu energie ([16]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 10. júla 2020 o revízii usmernení pre transeurópsku energetickú infraštruktúru ([17]),

— so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na stanovisko Výboru pre dopravu a cestovný ruch,

— so zreteľom na správu Výboru pre priemysel, výskum a energetiku (A9-0062/2021),

A. keďže Európsky parlament, Rada a Komisia schválili cieľ klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 v súlade s Parížskou dohodou a na základe rovnosti a najlepších dostupných vedeckých poznatkov s cieľom obmedziť zvýšenie globálnej teploty na 1,5 °C v porovnaní s predindustriálnymi úrovňami;

B. keďže Komisia navrhla spoločný cieľ zníženia emisií skleníkových plynov aspoň o 55 % do roku 2030, kým Európsky parlament schválil cieľ znížiť emisie skleníkových plynov o 60 % do roku 2030;

C. keďže zo správy o stave energetickej únie za rok 2020 vyplynulo, že dopyt po energii v EÚ celkovo klesá, ale v určitých odvetviach, ako je doprava a informačné a komunikačné technológie (IKT), rastie;

D. keďže budovy sú zodpovedné za približne 40 % celkovej spotreby energie v EÚ a za 36 % emisií skleníkových plynov z energie a IKT predstavujú 5 až 9 % celosvetovej spotreby elektrickej energie;

E. keďže 70 % primárnej energie použitej v EÚ v roku 2017 pochádzalo z fosílnych palív (ropa, zemný plyn a uhlie) ([18]);

F. keďže Medzinárodná agentúra pre energiu odhaduje, že približne tretina celosvetových emisií metánu pochádza z odvetvia energetiky;

G. keďže dosiahnutie klimatickej neutrality si vyžaduje odklon od systému založeného prevažne na fosílnych palivách smerom k vysoko energeticky efektívnemu a klimaticky neutrálnemu systému založenému na obnoviteľných zdrojoch energie;

H. keďže integrácia energetického systému znamená koordinované plánovanie a prevádzku energetického systému ako celku, prostredníctvom viacerých energetických nosičov a prepojenej infraštruktúry a všetkých koncových spotrebiteľov;

([10]) Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 54.
([11]) Ú. v. EÚ L 169, 7.6.2014, s. 108.
([12]) Ú. v. EÚ C 23, 21.1.2021, s. 11.
([13]) Prijaté texty, P9_TA(2019)0078.
([14]) Prijaté texty, P9_TA(2019)0079.
([15]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0005.
([16]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0198.
([17]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0199.
([18]) Správa Eurostatu z roku 2019 o štatistikách v oblasti energetiky, dopravy a životného prostredia: https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10165279/KS-DK-19-001-EN-N.pdf/76651a29-b817-eed4-f9f2-92bf692e1ed9

Streda 19. mája 2021

I. keďže integrácia energetických systémov môže byť reakciou na mnohé výzvy vyplývajúce z energetickej transformácie, a najmä na výzvu spočívajúcu v dekarbonizácii, optimalizácii a vyvážení energetických sietí, a teda zaručení bezpečnosti dodávok a posilnení strategickej autonómie EÚ;

J. keďže súbežná zelená a digitálna transformácia energetických sietí si bude v prípade potreby vyžadovať nebývalé verejné a súkromné investície do modernizácie infraštruktúry a zavádzania novej infraštruktúry, ako aj investície do obnovy budov a výskumu a vývoja;

K. keďže integrácia energetických systémov môže urýchliť prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo a zároveň udržať náklady pre európskych občanov, orgány a podniky v rámci realistického limitu, a súčasne posilniť energetickú bezpečnosť, chrániť zdravie a životné prostredie a podporovať rast, inovácie a vedúce postavenie priemyslu vo svete; keďže sa musí implementovať integrácia nákladovo efektívneho energetického systému;

L. keďže podľa nariadenia (EÚ) 2018/1999 by sa zásada prvoradosti energetickej efektívnosti mala účinne uplatňovať pri každom plánovaní dodávok a dopytu v oblasti energetiky a v politických a investičných rozhodnutiach, čo znamená, že každé rozhodnutie by sa malo systematicky posudzovať na základe alternatívnych nákladovo efektívnych, technicky, ekonomicky a environmentálne vhodných opatrení v oblasti energetickej efektívnosti;

M. keďže kríza spôsobená pandémiou COVID-19 ukázala, že je veľmi dôležité spoliehať sa na bezpečný a pružný energetický systém; keďže dodatočné náklady na elektrickú energiu a vykurovanie spôsobujú väčší tlak na domácnosti;

1. podporuje smerovanie, ktoré Komisia vyjadrila vo svojom oznámení o stratégii integrácie energetického systému, konkrétne kaskádovú prioritu pre energetickú efektívnosť a úspory, dekarbonizáciu konečných použití priamou elektrifikáciou, palivá založené na obnoviteľných zdrojoch energie a nízkouhlíkové palivá pre aplikácie, ktoré nemajú inú alternatívu; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, aby sa uplatňoval súdržný dlhodobý prístup v duchu solidarity a spolupráce a aby sa navrhol stabilný regulačný rámec pre príslušné odvetvia a pre spoločnosť ako celok; zdôrazňuje, že súkromný sektor spolu s verejným sektorom zohrajú kľúčovú úlohu pri úspešnom a účinnom vykonávaní tejto stratégie a podporia budovanie energetického systému, ktorý bude viesť EÚ k dosiahnutiu klimatickej neutrality najneskôr do roku 2050;

2. domnieva sa, že rozpracovaním obehového, vysoko energeticky efektívneho, integrovaného, prepojeného, odolného, inteligentného, multimodálneho, spravodlivého a dekarbonizovaného systému môže takáto stratégia pomôcť EÚ vytýčiť cestu k dosiahnutiu jej cieľov v oblasti klímy a zároveň zachovať energetickú dostupnosť, cenovú dostupnosť a bezpečnosť dodávok; zdôrazňuje, že v tejto stratégii by sa mala, najmä pre obdobie po skončení pandémie COVID-19, určiť vízia, ktorá bude podporovať klimaticky neutrálne hospodárstvo a zároveň posilňovať energetickú bezpečnosť a konkurencieschopnosť, podporovať vytváranie pracovných miest a malé a stredné podniky (MSP), chrániť zdravie a životné prostredie, ako aj podporovať udržateľný rast a inovácie;

3. pripomína, že je dôležité zohľadniť rôznorodosť vnútroštátnych energetických systémov a výziev; nabáda Komisiu, aby preskúmala rôzne spôsoby dekarbonizácie, ktoré môžu každému členskému štátu pomôcť pri využívaní najúčinnejších riešení dekarbonizácie podľa ich potrieb a zdrojov;

Optimalizácia a dekarbonizácia energetických systémov

4. opätovne potvrdzuje svoju podporu zásade prvoradosti energetickej efektívnosti, čo znamená, že je nevyhnutné presadzovať ako priority úspory energie a zvýšenie efektívnosti; pripomína, že obehovosť a priama elektrifikácia, ak je to možné, predstavujú dôležitú cestu k dekarbonizácii; zdôrazňuje potrebu rozvíjať odolný a klimaticky neutrálny energetický systém zohľadňujúci zásadu nákladovej efektívnosti; zdôrazňuje potrebu portfólia riešení šetrných ku klíme, ktoré umožnia na trhu prosperovať energeticky najúčinnejším a nákladovo najefektívnejším technológiám a pomôžu znížiť uhlíkovú stopu a prispejú k posilneniu energetickej nezávislosti v Únii;

5. zdôrazňuje mnohé prínosy úsilia o väčšiu energetickú efektívnosť, napríklad zníženie závislosti od dovozu energie, nižšie účty za spotrebu, zvýšenie konkurencieschopnosti priemyslu a celkový prínos pre klímu a životné prostredie;

6. vyzýva Komisiu, aby posúdila možnosť uplatnenia zásady prvoradosti energetickej efektívnosti pri nadchádzajúcich revíziách právnych predpisov a metodík Únie a v nových iniciatívach, najmä pokiaľ ide o plánovanie scenárov a infraštruktúry a analýzu nákladov a prínosov, a prostredníctvom odporúčaní pre členské štáty týkajúcich sa ich vnútroštátnych právnych predpisov;

7. berie na vedomie vysokú spotrebu energie v odvetví vodného hospodárstva; vyzýva Komisiu, aby zvážila energeticky efektívne opatrenia pre sektor vodného hospodárstva EÚ a možnosť využívať pri integrácii energetického systému upravenú odpadovú vodu ako zdroj energie z obnoviteľných zdrojov „na mieste“;

8. berie na vedomie nedostatočný pokrok členských štátov a Únie ako celku v oblasti energetickej efektívnosti a obnovy budov, ako sa uvádza v správe o pokroku v oblasti energetickej efektívnosti za rok 2020; naliehavo vyzýva Komisiu, aby po dôkladnom posúdení vplyvu zrevidovala ciele stanovené v smernici o energetickej efektívnosti tak, aby boli viac zosúladené s cieľmi v oblasti klímy, pričom zohľadní jej odporúčania v rámci procesu riadenia energetickej únie a plánu cieľov v oblasti klímy; vyzýva Komisiu, aby preskúmala existujúce opatrenia a prijala cielenejšie politiky, najmä v odvetviach, ako je doprava, kde bol dosiahnutý pokrok nedostatočný; v tejto súvislosti víta stratégiu vĺn obnovy a nadchádzajúcu revíziu smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/844 z 30. mája 2018, ktorou sa mení smernica 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov a smernica 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti ([19]); pripomína, že je dôležité posúdiť vplyv revidovaných cieľov na podniky, najmä MSP;

9. vyzýva Komisiu, aby zásadu energetickej efektívnosti rozšírila na celý hodnotový reťazec a na každé koncové použitie ako nákladovo efektívny spôsob znižovania emisií; vyzýva Komisiu, aby navrhla konkrétne iniciatívy na zníženie energetických strát v prepravných a distribučných sieťach prostredníctvom revízie nariadenia o TEN-E a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1938 z 25. októbra 2017 o opatreniach na zaručenie bezpečnosti dodávok plynu, ktorým sa nahrádza nariadenie (EÚ) č. 994/2010 ([20])

10. víta novú stratégiu EÚ pre metán; pripomína, že je nevyhnutné urýchlene zaviesť systémy monitorovania emisií metánu, ktoré sa opierajú o satelitné monitorovacie technológie, ako sú technológie vyvinuté prostredníctvom programu Copernicus; vyzýva Komisiu, aby navrhla opatrenia na ďalšie zníženie emisií metánu v odvetví energetiky; víta návrh Komisie, aby sa meranie, vykazovanie a overovanie, ako aj zisťovanie únikov a ich oprava stali povinnými;

11. zdôrazňuje potenciál znovupoužitia odpadu, najmä energie a odpadového tepla z priemyselných procesov, bioodpadu, budov a dátových centier; zdôrazňuje udržateľnú výrobu energie pochádzajúcej z poľnohospodárstva, spotreby potravín a lesného hospodárstva; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby pri ďalšej revízii rámcovej smernice o odpade ([21]) vypracovali účinné stimuly a obchodné modely na spätné získavanie priemyselného odpadového tepla a nevyhnutného odpadového tepla do tepelných sietí alebo skladovania;

12. upozorňuje na výzvu dekarbonizácie vykurovania a chladenia; vyzýva na ďalšie vykonávanie stratégie vykurovania a chladenia, a to aj pri revízii smernice o energii z obnoviteľných zdrojov, smernice o energetickej efektívnosti, ako aj vytvorenie podporného rámca pri revízii usmernení o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky ([22]); zdôrazňuje potenciál sietí diaľkového vykurovania 4. a 5. generácie s vysokou účinnosťou nízkoteplotného diaľkového vykurovania; konštatuje, že môžu zohrávať významnú úlohu pri nákladovo efektívnej dekarbonizácii tepla v mestských a priemyselných oblastiach; víta skutočnosť, že siete diaľkového vykurovania a chladenia budú oprávnené na financovanie v rámci revidovaného nariadenia o nástroji na prepájanie Európy, a vyzýva na ich zahrnutie ako potenciálnych projektov spoločného záujmu podľa nariadenia o TEN-E; okrem toho vyzýva Komisiu, aby zohľadnila tepelnú infraštruktúru a uskladňovanie tepelnej energie pri tvorbe 10-ročného plánu rozvoja sietí Európskej siete prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu (ENTSO-E) a Európskej siete prevádzkovateľov prepravných sietí pre plyn (ENTSO-G); so znepokojením berie na vedomie nízku mieru výmeny starých a neefektívnych vykurovacích systémov; víta prebiehajúcu revíziu sekundárnych právnych predpisov o energetickom označovaní a ekodizajne ohrievačov priestoru a ohrievačov vody a chladičov; zdôrazňuje potenciál digitálnych nástrojov inteligentného hospodárenia s energiou pri súčasnom uprednostňovaní kybernetickej bezpečnosti a ochrany údajov;

13. pripomína, že energetická transformácia si vyžiada ročné investície do infraštruktúry vo výške 520 až 575 miliárd EUR a súvisiace efektívne zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov; vyzýva Komisiu, aby vypracovala inkluzívne, integrované a realistické plánovanie scenárov, ktoré ďalej vezmú do úvahy energetickú efektívnosť a integráciu

([19]) Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 75.
([20]) Ú. v. EÚ L 280, 28.10.2017, s. 1.
([21]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3).
([22]) Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.

energetického systému súlade s investičným plánom pre udržateľnú Európu; konštatuje, že treba dodržiavať kritériá udržateľného investovania stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií ([23]) a finančných nástrojov, ktoré sú plne v súlade s klimatickými a energetickými cieľmi do roku 2030 a s klimatickou neutralitou najneskôr do roku 2050, aby sa zabezpečilo, že nebude viesť k uviaznutým aktívam; zdôrazňuje, že rôzne európske programy a finančné nástroje zohrávajú kľúčovú úlohu pri podpore energetickej transformácie; zdôrazňuje, že treba zabezpečiť, aby využívanie zdrojov energie, ako je zemný plyn, malo len prechodný charakter vzhľadom na cieľ dosiahnuť klimatickú neutralitu; zdôrazňuje, že pri integrácii systémov by sa mala v maximálnej miere využívať existujúca energetická infraštruktúra, ktorá môže pomôcť zabezpečiť nákladovo efektívny prechod v mnohých odvetviach;

14. potvrdzuje význam hodnotenia *ex ante* a predvídania potreby opatrení v oblasti energetickej efektívnosti, integrácie systémov alebo výroby novej energie, prepojiteľnosti, prenosu, distribúcie, uskladňovania a infraštruktúry na konverzie energie s cieľom optimalizovať využívanie existujúcej energetickej infraštruktúry v klimaticky neutrálnom hospodárstve a súčasne zabezpečiť jej nákladovú efektívnosť a zabrániť tak efektu odkázanosti na určitého dodávateľa, ako aj uviaznutiu aktív; zdôrazňuje, že je dôležité dodržiavať zásadu technologickej neutrality medzi týmito technológiami potrebnými na dosiahnutie klimatickej neutrality, keďže niektoré technológie, ktoré budú v blízkej budúcnosti potrebné, si stále vyžadujú investície do výskumu a vývoja; žiada, aby každý projekt infraštruktúry pred realizáciou zahŕňal alternatívny scenár založený na znížení dopytu a/alebo integrácii odvetví;

15. víta uverejnenie novej stratégie EÚ pre obnoviteľné zdroje energie na mori; zdôrazňuje, že rýchly rozvoj energetických ostrovov na mori má zásadný význam na dosiahnutie nášho cieľa v oblasti kapacity výroby energie z obnoviteľných zdrojov do roku 2030; domnieva sa, že táto stratégia je príležitosťou na zintenzívnenie výroby energie z obnoviteľných zdrojov, zvýšenie priameho využívania elektrickej energie a podporu nepriamej elektrifikácie, napríklad prostredníctvom vodíka a syntetických palív; vyzýva preto na komplexnú revíziu právnych predpisov EÚ v oblasti energetickej infraštruktúry a cielenú revíziu príslušných usmernení o štátnej pomoci na podporu zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie; poukazuje na potenciál občanov, priemyselných odvetví a verejného sektora ďalej využívať slnečnú energiu na distribučnej úrovni; vyzýva členské štáty, aby zjednodušili postupy udeľovania povolení a odstránili administratívne prekážky brániace výrobe energie z obnoviteľných zdrojov;

16. vyzýva Komisiu, aby revíziu nariadenia o TEN-E využila ako príležitosť na jej plné zosúladenie s cieľom klimatickej neutrality; zdôrazňuje, že zásady znižovania emisií, digitalizácia a integrácia energetického systému by mali byť zakotvené v cieľoch nariadenia a desaťročnom plánovaní rozvoja siete, ako aj dlhší časový rámec plánovania v súlade s cieľom klimatickej neutrality, aby sa okrem iného zabránilo uviaznutým nákladom; zdôrazňuje, že investície do digitalizácie existujúcej infraštruktúry môžu výrazne zlepšiť jej riadenie využívaním digitálnych dvojčiat, algoritmov alebo umelej inteligencie; podporuje rozšírenie rozsahu pôsobnosti nariadenia na energetickú infraštruktúru, ako je uskladňovanie a vodík; požaduje integrovaný a koordinovaný plán siete, ktorý bude zahŕňať postupne všetky energetické nosiče a infraštruktúru; zdôrazňuje, že infraštruktúra energetického systému by mala byť integrovaná do digitálnych a dopravných systémov;

17. nabáda Komisiu, aby navrhla ambicióznejšie opatrenia a ciele v rámci revízie smernice o obnoviteľných zdrojoch energie s cieľom zvýšiť podiel energie z obnoviteľných zdrojov vo všetkých odvetviach na základe dôkladného posúdenia vplyvu; zdôrazňuje, že je potrebné urýchliť prechod na energetický systém založený na obnoviteľných zdrojoch energie a rýchlejšej elektrifikácii odvetví konečného použitia tam, kde je to možné, s prihliadnutím na náklady a energetickú efektívnosť;

18. víta prijatie stratégie Vlna obnovy pre Európu, ktorou sa urýchli zavádzanie opatrení v oblasti energetickej efektívnosti a efektívneho využívania zdrojov a väčší prienik obnoviteľných zdrojov energie do budov v celej EÚ; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zohľadnili synergie medzi odvetvím energetiky a odvetvím stavebníctva s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu; zdôrazňuje, že obnova existujúceho fondu budov bude dopĺňať dekarbonizáciu výroby energie;

19. uznáva pokrok, ktorý sa doteraz dosiahol pri integrácii energetických trhov EÚ do trhov zmluvných strán Energetického spoločenstva; zdôrazňuje význam podpory spolupráce v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov; zdôrazňuje potrebu posilniť mechanizmy cezhraničnej spolupráce v nadchádzajúcej revízii smernice o obnoviteľných zdrojoch energie;

([23]) Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13.

20. víta prijatie európskej vodíkovej stratégie; zdôrazňuje, že prioritou by malo byť budovanie dodávateľského reťazca obnoviteľného vodíka v Európe s cieľom podporiť výhody prvého hráča, priemyselnú konkurencieschopnosť a bezpečnosť dodávok energie; je presvedčený, že nízkouhlíkový vodík z obnoviteľných zdrojov môže pomôcť znížiť pretrvávajúce emisie z odvetví, ako sú priemyselné procesy a ťažká doprava, kde by priama elektrifikácia mohla byť obmedzená z dôvodu nízkej nákladovej efektívnosti alebo z technických, sociálnych a environmentálnych dôvodov; pripomína potrebu urýchliť dekarbonizáciu súčasnej výroby vodíka; podporuje začatie dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu týkajúcich sa vodíka; vyzýva Komisiu, aby vypracovala komplexný rámec klasifikácie a certifikácie plynových dopravcov na základe úspor emisií skleníkových plynov počas celého životného cyklu a kritérií udržateľnosti v súlade s prístupom stanoveným v smernici o obnoviteľných zdrojoch energie; zdôrazňuje, že takáto klasifikácia je mimoriadne dôležitá pre účastníkov trhu, orgány a spotrebiteľov; zdôrazňuje, že je potrebné vypracovať pevný rámec a primeraný základ, aby sa zabezpečilo, že sa zavedie dostatočná dodatočná kapacita výroby energie z obnoviteľných zdrojov úmerne k potrebe vodíka z obnoviteľných zdrojov; vyzýva Komisiu, aby vo svojich pripravovaných legislatívnych návrhoch zohľadnila túto rozmanitosť potrieb; vyzýva Komisiu, aby zaručila spravodlivú a efektívnu hospodársku súťaž medzi vodíkom, ktorý sa dováža od medzinárodných partnerov, a vodíkom, ktorý sa vyrába v EÚ;

21. zdôrazňuje úlohu, ktorú by mohlo environmentálne bezpečné zachytávanie a využívanie oxidu uhličitého (CCS/U) pri dosahovaní cieľov Európskej zelenej dohody; podporuje integrovaný politický kontext s cieľom stimulovať zavádzanie ekologicky bezpečných aplikácií CCS/U, ktoré zabezpečia čisté zníženie emisií skleníkových plynov, aby sa ťažký priemysel stal klimaticky neutrálnym, ak nie sú k dispozícii žiadne možnosti priameho zníženia emisií; víta návrh Komisie zvolať výročné európske fórum CCUS ako súčasť priemyselného fóra pre čistú energiu s cieľom ďalej skúmať možnosti na podporu takýchto projektov; pripomína, že je potrebné uprednostniť priame znižovanie emisií a opatrenia na zachovanie a posilnenie prírodných záchytov a rezervoárov EÚ, napríklad prostredníctvom udržateľného obhospodarovania lesov;

22. zdôrazňuje, že doprava môže významne uľahčiť využívanie energie z obnoviteľných zdrojov; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby navrhli priaznivý politický rámec a ambiciózne ciele založené na zásade technologickej neutrality medzi technológiami potrebnými na dosiahnutie klimatickej neutrality, na spravodlivý, cenovo dostupný a vyvážený prechod na dekarbonizáciu všetkých druhov osobnej a nákladnej dopravy vrátane verejných vozových parkov a sietí, cestnej, námornej, vnútrozemskej vodnej, železničnej a leteckej dopravy, a ak to nie je možné, udržateľne vyrábaných palív; víta oznámenie Komisie o rozmiestnení milióna nabíjacích staníc pre elektrické vozidlá v revízii smernice 2014/94/EÚ; vyzýva Komisiu, aby výrobcom automobilov poskytla stimuly, aby umožnili nabíjanie prostredníctvom energetického prepojenia vozidla a siete; zdôrazňuje potrebu prispôsobiť elektrifikačné siete a infraštruktúru pre alternatívne palivá európskemu vozovému parku, ako aj podporiť iné riešenia, ktoré možno ľahko zaviesť, najmä v dopravných uzloch; zdôrazňuje potenciál vnútornej spolupráce v oblasti cezhraničnej dekarbonizácie dopravy; v tejto súvislosti zdôrazňuje rozhodujúcu úlohu Dopravného spoločenstva a Komisie pri vytváraní synergií so susednými krajinami a urýchľovaní prenosu noriem EÚ pre emisie z dopravy; zdôrazňuje význam verejnej dopravy pri znižovaní dopytu po energii a potrebu rozvíjať a rozširovať dekarbonizovanú verejnú dopravu v mestských aj vo vidieckych oblastiach;

23. zdôrazňuje, že existujú odvetvia, ktoré zvyšujú svoju spotrebu energie, ako je odvetvie dopravy, odvetvie cestovného ruchu a odvetvie IKT; podporuje Komisiu, aby preskúmala súčinnosť medzi odvetviami diaľkového vykurovania a chladenia a zdrojmi nevyhnutného odpadového tepla; víta záväzok obsiahnutý v digitálnej stratégii EÚ dosiahnuť do roku 2030 klimatickú neutralitu dátových centier; vyzýva Komisiu, aby navrhla akčný plán na zapojenie odvetvia cestovného ruchu do procesu integrácie energetického systému a zamerala sa okrem iného na podporu železničného cestovného ruchu, bezmotorovej a elektrickej mobility a vytváranie obehových energetických spoločenstiev v udržateľnom cestovnom ruchu;

Zabezpečiť vyváženosť energetických systémov

24. pripomína, že bude náročnejšie vyvažovať elektrické siete a riadiť dopyt a výrobu v čase špičky pri výrobe energie s čoraz viac decentralizovaným mixom a z obnoviteľných zdrojov, a v tejto súvislosti zdôrazňuje úlohu reakcie zo strany dopytu, ukladania a inteligentného hospodárenia s energiou; zdôrazňuje, že prechod na decentralizovanú výrobu energie má mnoho výhod: môže podporiť využívanie miestnych zdrojov energie, čo povedie k zvýšeniu miestnej bezpečnosti dodávok energie, rozvoju komunít a súdržnosti tým, že poskytne nové zdroje príjmov a vytvorí nové pracovné miesta; pripomína, že členské štáty majú naďalej voľnosť pri určovaní svojho energetického mixu, ktorého rôznorodosť má pre zaistenie bezpečnosti dodávok zásadný význam;

Streda 19. mája 2021

25. zdôrazňuje, že prepojenia sú dôležitejšie než kedykoľvek predtým na zabezpečenie prepravy energie z obnoviteľných zdrojov do oblastí, kde bude dopyt najvyšší, a na vyváženie energetického systému ako celku; zdôrazňuje, že je treba maximalizovať obchodovanie s energiou a zaviesť povinnosť využívať minimálne 70 % existujúcej kapacity prepojení, ako sa stanovuje v článku 16 ods. 8 nariadenia (EÚ) 2019/943; zdôrazňuje, že Komisia a dotknuté členské štáty by mali zaviesť účinné opatrenia na riešenie nedostatku konektorov na mori vzhľadom na rastúcu úlohu energie na mori v integrovanom energetickom systéme;

26. vyjadruje poľutovanie nad tým, že niekoľko členských štátov nedosiahlo do roku 2020 svoj cieľ 10 % elektrického prepojenia; víta návrh Komisie zvýšiť cieľ prepojenia elektrických sietí do roku 2030 na 15 % za predpokladu, že bude lepšie podporovať vnútroštátne investície prostredníctvom zoznamu projektov spoločného záujmu; nabáda Komisiu, aby obnovila prácu expertnej skupiny pre ciele prepojenia;

27. konštatuje, že infraštruktúra elektrických sietí by sa mala ďalej posilňovať digitalizáciou a automatizáciou, aby sa zabezpečila flexibilita systému a využili synergie s inými energetickými nosičmi; víta oznámenie Komisie o akčnom pláne digitalizácie energetiky s cieľom vytvoriť konkurencieschopný trh s digitálnymi energetickými službami, ktorý zabezpečí ochranu údajov a dátovú suverenitu a podporí investície do digitálnej energetickej infraštruktúry; zdôrazňuje, že inteligentné siete umožnia čoraz väčšie prenikanie decentralizovanej a flexibilnej energie z obnoviteľných zdrojov, ako aj vysoko prepojenú elektrickú sieť;

28. opakovane zdôrazňuje, že európska kapacita na uskladňovanie energie je základným zdrojom flexibility a bezpečnosti dodávok; potvrdzuje potrebu znížiť regulačné prekážky inštalácie zariadení na uskladňovanie; vyzýva Komisiu, aby posúdila, ako znížiť náklady daní a poplatkov na energetickú transformáciu a ukladanie energie, a aby odstránila potenciálne dvojité zdanenie projektov uskladňovania v nadchádzajúcej revízii smernice 2003/96/ES; pripomína, že je dôležité zabezpečiť úplnú interoperabilitu rôznych systémov dopravy a uskladňovania vrátane systémov s cezhraničným významom a prepojených s tretími krajinami; naliehavo vyzýva Komisiu, aby túto smernicu zrevidovala a zároveň zabránila neprimeranému narušeniu trhu na úkor iných zdrojov energie a nepriaznivým účinkom na spotrebiteľov;

29. vyzýva členské štáty, aby zlepšili prístup ku kapitálu pre všetky projekty uskladňovania energie s dôrazom na modernizáciu existujúcej infraštruktúry; vyzýva Komisiu, aby ďalej zohľadňovala potrebu zavedenia infraštruktúry uskladňovania v nasledujúcom zozname projektov spoločného záujmu a pri revízii usmernení o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky;

30. so znepokojením berie na vedomie veľkú závislosť EÚ od dovozu lítiovo-iónových batérií; víta preto prístup vymedzený v strategickom akčnom pláne pre batérie ([24]), najmä diverzifikáciu zdrojov surovín, rozvoj alternatív k vzácnym zeminám, úplné využívanie obchodnej politiky EÚ na zabezpečenie udržateľných a bezpečných dodávok a rozvoj stimulov pre obehovosť, ako aj vytvorenie Európskej aliancie pre batérie;

31. poukazuje na doplňujúcu úlohu, ktorú môžu technológie Power-to-X zohrávať pri vyvažovaní sietí s cieľom prekonať nedostatky v infraštruktúre, prepravovať energiu a zabezpečovať flexibilitu a sezónne uskladňovanie tepla a elektriny, keďže sa dajú ľahko začleniť do existujúcej infraštruktúry; je presvedčený, že tieto technológie pomôžu integrovať rastúci podiel výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov; konštatuje, že je potrebné rozvíjať kapacity na skladovanie vodíka;

32. pripomína význam prepojení a vzájomnej spolupráce prevádzkovateľov sietí; víta zriadenie regionálnych koordinačných centier podľa nariadenia (EÚ) 2019/943; domnieva sa, že prevádzkovatelia prenosových sústav by mali uplatňovať integrovaný a medzisektorový prístup na budúce plánovanie sietí, ako aj súlad s cieľmi v oblasti klímy a energetiky a národnými energetickými a klimatickými plánmi;

33. zdôrazňuje výhody viacsmerného systému, v ktorom spotrebitelia zohrávajú aktívnu úlohu v oblasti dodávok energie; pripomína, že členské štáty musia zabezpečiť, aby všetci občania mali právo vyrábať, spotrebúvať a skladovať vlastnú energiu individuálne alebo ako spoločenstvo, a v tejto súvislosti zdôrazňuje úlohu možností flexibility pri prechode od energetického systému riadeného ponukou k energetickému systému založenému na dopyte, čo umožní aktívnym

([24]) Príloha II k oznámeniu Komisie zo 17. mája 2018 s názvom Európa v pohybe: Udržateľná mobilita pre Európu: bezpečné, prepojené a čisté (COM(2018)0293).

spotrebiteľom reagovať na dopyt prostredníctvom digitálnych riešení plne v súlade so všeobecným nariadením o ochrane údajov ([25]); vyzýva Komisiu a členské štáty, aby preskúmali spôsoby, ako ďalej stimulovať rozvoj európskeho trhu pre flexibilitu na strane dopytu, okrem iného prostredníctvom spoločných noriem pre flexibilitu konečného využitia, posúdenia potenciálnych prínosov a vplyvov na náklady energetického systému; víta pružné integrované energetické systémy, ktorých cieľom je optimalizovať odvetvie diaľkového vykurovania/chladenia, ako aj využívanie efektívnej a flexibilnej vysokoefektívnej kogenerácie, ktoré prispievajú k vyváženiu elektrickej siete, nákladovo efektívnemu využívaniu obnoviteľných zdrojov energie a integrácii odpadového tepla na miestnej/regionálnej úrovni; vyzýva na urýchlené vykonávanie smernice (EÚ) 2019/944 a jej ustanovení o reakcii na strane dopytu;

34. zdôrazňuje úlohu, ktorú zohráva elektrická mobilita ako forma inteligentnej integrácie odvetvia energetiky a dopravy tým, že otvára kapacity flexibility; zdôrazňuje, že elektrifikácia odvetvia dopravy má potenciál zvýšiť energetickú strategickú autonómiu Únie znížením potreby dovážaných fosílnych palív; zdôrazňuje potenciál uskladňovania a flexibility zavádzania technológií energetického prepojenia vozidla a siete a konštatuje, že si to bude vyžadovať interoperabilitu energetických systémov a elektrických vozidiel;

35. pripomína, že je dôležité riešiť riziká kybernetickej bezpečnosti v odvetví energetiky s cieľom zabezpečiť odolnosť energetických systémov; zdôrazňuje, že rastúci počet prepojených výrobkov, ako sú vykurovacie zariadenia, elektrické vozidlá a inteligentné merače, môže zvýšiť riziko kybernetických útokov na elektrizačnú sústavu; naliehavo vyzýva Komisiu, aby urýchlene riešila riziká kybernetickej bezpečnosti stanovením vysokej úrovne ochrany kybernetickej bezpečnosti v prípade prepojených produktov v súvislosti so sieťovým predpisom pre kybernetickú bezpečnosť v sektore elektrickej energie;

36. trvá na tom, že decentralizovanejší a integrovanejší energetický systém založený na väčšom podiele obnoviteľných zdrojov energie si vyžaduje lepšie predvídanie dopytu po energii a časovo reálnejšie zosúladenie s dodávkami a uskladňovaním zo strany rôznych energetických nosičov; v tejto súvislosti zdôrazňuje kľúčovú úlohu digitalizácie pre spracovanie štatistických a meteorologických údajov; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vytvorili vnútorný trh pre digitálne energetické technológie a súčasne chránili súkromie spotrebiteľov a ich osobné údaje; nabáda členské štáty, aby prijali indikátor inteligentnej pripravenosti, ktorý sa vyvinul ako súčasť smernice 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov ([26]), s cieľom využiť potenciál flexibility na strane dopytu na úrovni budov; zdôrazňuje, že to si bude vyžadovať viac spoločných noriem pre výmenu údajov; víta zámer Komisie prijať akčný plán digitalizácie energie s cieľom podporiť vedúce postavenie EÚ v oblasti technológií a umožniť integrovanejší energetický systém s inteligentnými riešeniami v konkrétnych odvetviach (napríklad inteligentné siete, efektívnejšia a bezpečnejšia doprava, úspory energie v budovách), so zlepšením financovania na obdobie rokov 2021 – 2027;

37. pripomína kľúčovú úlohu Agentúry pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky pri integrácii energetického systému a vykonávaní právnych predpisov EÚ v oblasti energetiky; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že sa agentúre poskytnú dostatočné prostriedky na vykonávanie jej úloh;

Zabezpečiť energetickú dostupnosť a cenovú dostupnosť pre všetkých občanov a podniky

38. pripomína, že hlavným cieľom činnosti EÚ v oblasti energetiky je zabezpečiť riadne fungovanie trhu so zreteľom na potrebu zachovávať a zlepšovať životné prostredie; vyzýva Komisiu, aby prijala potrebné opatrenia na zabezpečenie riadneho fungovania trhov s energiou na zabezpečenie úplného vykonávania *acquis* pre vnútorný trh s energiou vrátane balíka opatrení v oblasti čistej energie, aby sa zladili práva spotrebiteľov v odvetviach plynárenstva a diaľkového vykurovania s právami spotrebiteľov elektrickej energie a aby sa im pomohlo prispieť k dekarbonizácii hospodárstva; zdôrazňuje, že je dôležité nasmerovať zákazníkov k energeticky najefektívnejšej a nákladovo najefektívnejšej možnosti dekarbonizácie na základe cien, ktoré náležite odrážajú všetky náklady použitého energetického nosiča; víta iniciatívu na revíziu smernice 2003/96/ES a na jej transformáciu na nástroj, ktorý zosúlaďuje daňové politiky s cieľmi v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a do roku 2050; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby začlenili ciele v oblasti klímy do tejto

([25]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

([26]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ z 19. mája 2010 o energetickej hospodárnosti budov (Ú. v. EÚ L 153, 18.6.2010, s. 13).

smernice; zdôrazňuje potrebu revízie jej rozsahu pôsobnosti a rozlíšenia fosílnych plynov, plynov bez obsahu uhlíka a plynov z obnoviteľných zdrojov, ktoré majú stimulovať rozvoj udržateľných alternatív; vyzýva členské štáty, aby odstránili neprimerané dane a odvody s cieľom zabezpečiť harmonizáciu zdaňovania, podporovať čisté inovačné technológie a zabezpečiť konkurencieschopné náklady na energiu v Európe; vyzýva členské štáty, aby pracovali na postupnom zrušení priamych a nepriamych dotácií na fosílne palivá;

39. súhlasí s analýzou Komisie, pokiaľ ide o potrebu ďalej pracovať na postupnom rušení dotácií na fosílne palivá, potrebu poskytovať konzistentnejšie cenové signály naprieč odvetviami energetiky a členských štátov, nedostatočnú konzistentnosť vysokých poplatkov a odvodov, ktoré nesú odberatelia elektriny, ktoré nesúvisia s energiou, a skutočnosť, že externé náklady nie sú internalizované; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby napravili známe problémy prostredníctvom účinných regulačných opatrení;

40. je presvedčený o tom, že spotrebiteľom energie treba odporúčať väčšiu aktivitu; víta nadobudnutie účinnosti ustanovení smernice (EÚ) 2019/944, ktoré umožňujú aktívnym spotrebiteľom plne sa zúčastňovať na trhu a využívať výhody svojich činností; vyzýva Komisiu, aby posúdila zostávajúce prekážky, ktoré bránia rozvoju vlastnej spotreby energie z obnoviteľných zdrojov a spoločenstiev vyrábajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov, najmä tých, ktoré pochádzajú z domácností s nízkym príjmom alebo zo zraniteľných domácností, a pre priemyselných spotrebiteľov; požaduje transparentné informácie o vplyve výberu energie na klímu v rámci plánovanej informačnej kampane pre spotrebiteľov;

41. zdôrazňuje potenciál posilnenia postavenia spotrebiteľov v integrovaných systémoch obnoviteľných zdrojov energie s cieľom produkovať, spotrebúvať, uskladňovať a predávať energiu; domnieva sa, že takisto poskytuje príležitosti spoločenstvám vyrábajúcim energiu z obnoviteľných zdrojov dosiahnuť pokrok v oblasti energetickej účinnosti na úrovni domácností a pomoc v boji proti energetickej chudobe;

42. potvrdzuje potenciál energetických spoločenstiev a mikrosietí pre rozvoj prístupu k udržateľnejšej energii, najmä pre odľahlé a ostrovné oblasti a najvzdialenejšie regióny; zdôrazňuje potrebu začleniť tieto oblasti do transeurópskych energetických sietí, a vypracovať projekty, pomocou ktorých sa ostrovy alebo skupiny ostrovov stanú energeticky nezávislými vďaka obnoviteľným zdrojom energie, ako to ukázal projekt Tilos v rámci programu Horizont 2020;

43. vyzýva Komisiu, aby navrhla pravidlá, ktoré umožnia energetickým spoločenstvám občanov ďalej sa zapájať do integrácie energetického systému, napríklad prostredníctvom pripojenia na teplárenské siete, na infraštruktúru nabíjania elektrických vozidiel alebo na zariadenia uskladňovania alebo reakcie na dopyt spolu s výrobou energie z obnoviteľných zdrojov;

Zabezpečenie vedúceho postavenia Európy v oblasti technológií udržateľnej a obnoviteľnej energie

44. pripomína, že jedným z cieľov energetickej únie je znížiť našu závislosť od dovozu a zaistiť bezpečnosť dodávok a technologickú nezávislosť; vyzýva EÚ, aby sa poučila zo súčasnej hospodárskej krízy a usilovala sa o väčšiu autonómiu v strategických hodnotových reťazcoch; domnieva sa, že vytvorenie synergie môže pomôcť tento cieľ dosiahnuť;

45. zdôrazňuje význam zvýšenia konkurencieschopnosti európskych technológií pre posilnenie nezávislosti EÚ v strategickom odvetví energetiky; vyzýva Komisiu, aby podporovala výskum a inovácie prostredníctvom rôznych štrukturálnych a odvetvových fondov; pripomína vedúce postavenie EÚ vo svete v oblasti technológií satelitného merania emisií, a najmä službu monitorovania atmosféry programu Copernicus; pripomína odborné znalosti Európskeho centra pre strednodobé predpovede počasia pri predpovedaní počasia, a teda predvídaní kolísania dopytu po energii; vyzýva Komisiu, aby zvážila ďalšie podporné technológie, ktoré prispejú k vytvoreniu integrovaného energetického systému odolného voči zmene klímy, a to aj tam, kde má Európa vedúce postavenie vo svete a domáce hodnotové reťazce;

46. so znepokojením konštatuje, že v záveroch správy o stave energetickej únie za rok 2020 sa zdôrazňuje pokles investícií do výskumu a inovácie v oblasti technológií na výrobu čistej energie; opakovane zdôrazňuje kľúčovú úlohu podpory EÚ v prípade výskumu a inovácie, najmä disruptívnej inovácie; víta zvýšený rozpočet na výskum v rámci programu Horizont Európa a vytvorenie európskeho výskumného priestoru;

47. zdôrazňuje potrebu spravodlivej transformácie a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby s cieľom uľahčiť prechod na klimatickú neutralitu riešili štrukturálne zmeny v odvetví energetiky vo všetkých relevantných legislatívnych návrhoch; opakovane zdôrazňuje prísľub načrtnutý v novej zelenej dohody, že by sa na nikoho nemalo zabudnúť; v tejto súvislosti

konštatuje, že je nanajvýš dôležité transformovať zručnosti zamestnancov v odvetviach, ktoré čelia riziku zániku, prostredníctvom zelenej transformácie; zdôrazňuje hodnotu dobre rozvinutých európskych odborných znalostí o integrácii energetického systému a vyzýva členské štáty, aby ocenili tieto odborné znalosti a pomohli pri ich prenose z odvetvia energie vyrábanej z fosílnych palív do klimaticky neutrálneho odvetvia integrovaného energetického systému;

48. zdôrazňuje tieto prelomové inovácie a technológie v oblasti procesov, ktoré treba ďalej posilňovať z hľadiska obehového hospodárstva a účinnej stratégie integrácie odvetví:

a) vysokoefektívna výroba ocele založená na vodíku z obnoviteľných zdrojov, pri ktorej sa kombinuje recyklácia ocele a výroba permanentných železných foriem,

b) diaľkové vykurovanie prostredníctvom podzemnej prepravy prebytočného tepla,

c) inteligentné nabíjanie a presun na iné druhy dopravy v odvetví dopravy,

d) udržateľné nahrádzanie petrochemických a agrochemických výrobkov a ich súvisiacich procesov;

e) nová generácia výroby a recyklácie batérií,

f) a technológie ponorenia pre dátové centrá, ktoré podstatne znižujú energetické potreby a nadmerné teplo;

49. víta iniciatívy zamerané na strategické hodnotové reťazce; vyzýva na uznanie technológií v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov ako strategického hodnotového reťazca a na vytvorenie aliancie na podporu úsilia o rozšírenie týchto technológií, ako aj iniciatívy na zlepšenie procesu a energetickej účinnosti; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila transparentné riadenie všetkých aliancií vrátane účasti MSP, občianskej spoločnosti, mimovládnych organizácií a nezávislých odborníkov a zároveň zaručila geografickú rozmanitosť;

o

o o

50. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.